

ZDROJ: Sborník k semináři pořádanému Národním centrem pro rodinu, Katechetickou sekcí ČBK, Sekcí pro mládež ČBK a Sekcí církevního školství ČBK.

Olomouc, 1. března 2018

Neprošlo jazykovou korekturou.

Vytištěno pro potřeby účastníků semináře.

Neprodejné.

Gender ve výchovně vzdělávacích programech

Nina Nováková

Vzdělávací a výchovná koncepce ČR je nesena pozitivními ideály sametové revoluce i myšlenkami Učitele národů.

Duch spojující a milující je konfrontován se silami rozdělení. Ideologie genderu, která dalece překračuje rovnost dvou přirozených biologických pohlaví a snaží se destruovat jakoukoliv stálou sexuální identitu (včetně homosexuální), se snaží zneschopnit člověka k vytváření stálých a pevných mezilidských vazeb, vylučuje bezvýhradnost vztahů a činí z lidí osamělé, bloudící a manipulovatelné entity bez schopnosti společenské soudržnosti. Dveře se dokořán otevírají zmatku, rozdělení a jakékoliv totalitě. V této realitě nepochybně žijeme.

V současném světě je křesťanství v plném souladu s životní praxí vycházející z přirozeného rozumu a z osvědčených tradic, v plném souladu se seriózním vědeckým poznáním i v souladu s racionálně pragmatickými úvahami o přežití naší civilizace. To je nadějně.

Mgr. Nina Nováková

System vzdělávání na školách v ČR zaznamenal velký přelom před 14 lety (2004), kdy byly schváleny první Rámcové vzdělávací programy pro předškolní a základní vzdělávání. Nový Národní program vzdělávání zformuloval základní cíle, ke kterým mají školy směřovat, tj. vybavit žáky kompetencemi nezbytnými pro další život. Vznikl promyšlený výchovně vzdělávací systém, který má několik překrývajících se vrstev. Jedná se o strukturu, která žáka vzdělává a zároveň připravuje na profesní, osobní a občanský život.

Obsah, který má být předán, se nečlení na předměty, ale na vzdělávací oblasti: Jazyk a jazyková komunikace, Matematika a její aplikace, Informační a komunikační technologie, Člověk a jeho svět, Člověk a společnost, Člověk a příroda, Umění a kultura, Člověk a zdraví, Člověk a svět práce.

Další vrstvu, která propojuje jednotlivé oblasti, tvoří průřezová témata Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova, Mediální výchova. Třetí vrstva je rovněž potřebná,

ale pro školy dobrovolná. Tvoří ji doplňující vzdělávací obory Dramatická výchova, Etická výchova, Audiovizuální výchova, Taneční a pohybová výchova. Můžeme konstatovat, že ideálem je všestranný rozvoj osobnosti žáka a, z jiného úhlu pohledu, naplnění definice zdraví WHO (Světové zdravotnické organizace): Zdraví je stav úplné fyzické, duševní a sociální pohody, nikoli pouze nepřítomnost nemoci nebo zdravotního postižení. Státní zdravotní ústav ČR pracuje dokonce s definicí (WHO) rozšířenou o pohodu estetickou. Pro téma Gender ve výchovně vzdělávacích programech je dobré připomenout si některé zásady a obecné vzdělávací cíle obsažené v úvodu (preambuli) platného školského zákona. Velmi jasně je v nich už naplněno, a činí tedy nadbytečným, direktivní volání obsažené v Istanbulské konvenci.

Jeden ze segmentů, který je třeba chránit – dokud je čas - před implantací destruktivních trendů, je rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání. Ten například deklaruje: Mateřská škola podporuje rodinnou výchovu a pomáhá rodičům v péči o dítě; nabízí rodičům poradenský servis i nejrůznější osvětové aktivity v otázkách výchovy a vzdělávání předškolních dětí. Dále zdůrazňuje princip akceptování přirozených vývojových specifíků dětí předškolního věku a jejich důsledné promítání do obsahu, forem a metod jejich vzdělávání, stejně jako zásadu umožňovat rozvoj a vzdělávání každého jednotlivého dítěte v rozsahu jeho individuálních možností a potřeb. Na jedné straně se očekává, že dítě se učí znát své tělo, zároveň se však upozorňuje na velkou odpovědnost vychovatelů a učitelů při zprostředkování informací i na dopad špatného příkladu dospělých. Dítě má být podpořeno v rozvoji a samostatnosti, zároveň však vedeno ke kultivování emocí a rozvoji vůle a sebeovládání. Je otázka, jak brzy bude kritizována ideologie genderu, například věta: (žák) Chápe, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat.

Podobně optimisticky nás může naladit také převážný obsah rámcových vzdělávacích programů pro 1. a 2. stupeň základní školy i program pro gymnázia.

V současné době existuje několik témat, která vyžadují kombinaci kvalitní argumentace, moudrosti s dávkou diplomacie i rozhodnosti a odvahy. Na jedné straně lze podpořit, či spíše žádat o naplnění, dobrého stávajícího záměru. Na straně druhé otevřeně diskutovat o rizikovém obsahu dokumentů (zahraničních i domácích, existujících více než 10 let), jejichž plné aplikování do praxe je třeba odmítnout.

V diskusi je třeba dodržet východiska a zásady: Vzdělávání a výchova na školách je veřejná služba občanům, resp. rodinám ve státech EU, nikoliv způsob, jak stát uplatňuje svou moc. V debatě je správné žádat vyjasnění dosud používaných, hlavně však nově zaváděných pojmů a poukázat na rozpory v rámci jazyka vědy i v rámci překladu do evropských jazyků. Je třeba vést k velké odpovědnosti akademickou sféru a poukazovat na nesoulad mezi přírodními a humanitními vědami. Chceme-li něco důrazně odmítnout, pak

argumentovat se znalostí a zasadit do správného kontextu to, co konkrétně odmítáme. Nejtěžším úkolem je postupné odhalování promyšlené ideologie (vedle genderu se jedná o nové „náboženství“ - totalitní liberalismus zpochybňující hranice mezi dobrem a zlem) – v tom bychom však my, země se zkušeností z totalit měly být příkladem. V dokumentu Standard sexuální výchovy (WHO pro Evropu) je nám vytýkáno dvacetileté zpoždění. Toto zpoždění může ochránit zdravou společnost nejen u nás, ale v celé EU. Prvním tématem, hrozbou – ale také příležitostí – je ratifikace a implementace Istanbulské úmluvy. Druhým – akutně hrožícím – je zavádění Standardu sexuální výchovy do našich škol. Dalším je antidiskriminační teror některých politicky podporovaných nevládních organizací, které šíří ideologii genderu (jedním z výstupů je například Příručka pro genderově citlivé výchovné poradenství a semináře pro vychovatele v zařízeních pro nejmenší). Čtvrtým důvodem k bdělosti je připravovaná změna RVP. Nic z toho není definitivně hotovo, respektive zavedeno do praxe. Dobrou příležitostí je diskuse o regionálních strategiích rodinných politik, které aktuálně vznikají v celé ČR. Pokud si uvědomíme, že život rodiny a svět školy nejsou dvě nezávislé paralelní struktury, otevíráme tím nadějný prostor pro debatu. O budoucím vývoji rozhodne nejen legislativa – tedy politická sféra, ale konkrétní práce Národního ústavu vzdělávání (změny rámcových vzdělávacích programů), postoje akademiků, aktivita občanských iniciativ, které budou mnohdy – to si nelze zapírat – konfrontovány nejen se státními institucemi, ale s jinými nevládními, rovněž občansky se tvářícími, iniciativami. V každé iniciativě bychom se měli opírat o zkušenosti ze zemí našich sousedů. Sdílení a vzájemná podpora by se měly – a zcela jistě mohly – stát samozřejmostí na všech úrovních. Do uvažování o výchově vzdělávání budoucí generace patří uvažování o rodině a rodičovských právech a povinnostech, do uvažování o rodině patří dimenze lidských práv – nejen právo na život a uznání lidské důstojnosti každého – také svoboda myšlení, svědomí a vyznání. Soulad s opravdovým vědeckým poznáním je důležitý podpůrný prvek.